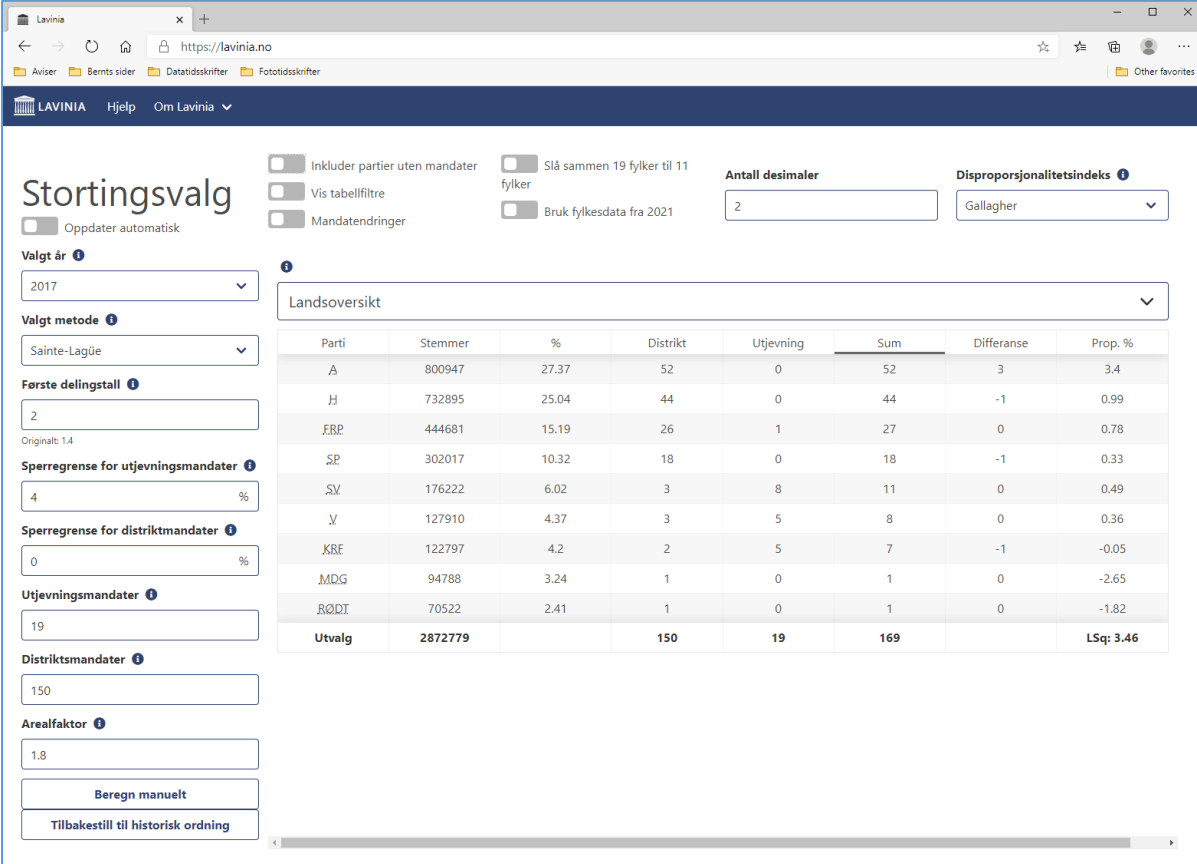

Hva er lavinia.no?

Lavinia er et nettbasert dataverktøy som gjøre det mulig å simulere stortingsvalg ved å variere ulike deler av valgordningen. Hensikten med Lavinia er å skape en dypere forståelse for hvordan valgsystemet – som en viktig del av vårt demokrati – virker. Programmet er basert på læring gjennom praktiske øvelser.

The screenshot shows the Lavinia web application interface for simulating Norwegian parliamentary elections. The interface includes several configuration options on the left and a central table displaying election results.

Stortingsvalg

Options: Inkluder partier uten mandater, Slå sammen 19 fylker til 11 fylker, Antall desimaler: 2, Disproporsjonalitetsindeks: Gallagher

Other options: Vis tabellfiltrer, Mandatendringer, Bruk fylkesdata fra 2021, Oppdater automatisk

Valgt år: 2017

Valgt metode: Sainte-Lagüe

Første delingstall: 2 (Originalt: 1.4)

Sperregrense for utjevningsmandater: 4 %

Sperregrense for distriktmandater: 0 %

Utjevningsmandater: 19

Distriktmandater: 150

Arealfaktor: 1.8

Buttons: **Beregn manuelt**, **Tilbakestill til historisk ordning**

Landsversikt

Parti	Stemmer	%	Distrikt	Utjevning	Sum	Differanse	Prop. %
A	800947	27.37	52	0	52	3	3.4
H	732895	25.04	44	0	44	-1	0.99
FRP	444681	15.19	26	1	27	0	0.78
SP	302017	10.32	18	0	18	-1	0.33
SV	176222	6.02	3	8	11	0	0.49
V	127910	4.37	3	5	8	0	0.36
KRE	122797	4.2	2	5	7	-1	-0.05
MDG	94788	3.24	1	0	1	0	-2.65
RØDT	70522	2.41	1	0	1	0	-1.82
Utvalg	2872779		150	19	169		LSq: 3.46

Hvilke partier vinner eller taper på et høyere eller lavere første delingstall, en annen beregningsformel eller flere utjevningsmandater? Det er lett å tro at valgordningen er kjedelig og vanskelig. Lavinia gjør det enkelt og lett forståelig å se hvilken betydning de ulike bestemmelsene har for valgresultatet. Både skoleelever/studenter, journalister, politikere, forskere og vanlige velgere kan ha nytte av programmet. Mange tidligere valg er lagt inn, slik at programmet også kan brukes som et oppslagsverk. Hvem vant valget i ditt fylke ved siste valg og for 20 år siden?

Valgordninger

Innhold

- [Arealfaktoren](#)
- [Demokratiske valg](#)
- [Flertallsvalg](#)
- [Forholdstallsvalg \(PR\)](#)
- [Geografisk fordeling av mandatene](#)
- [Listeforbund og felleslister](#)
- [Norske valgordninger – historisk oversikt](#)
 - [Valgordningen 1814-1905](#)
 - [Valgordningen 1906-1918](#)
 - [Valgordningen 1919-1952](#)
 - [Valgordningen 1953-1988](#)
 - [Valgordningen 1989-2001](#)
 - [Valgordningen 2005-](#)
- [Tilleggs- og utjevningsmandater](#)

Lavinia

En wiki for Lavinia og valgsystemet i Norge

Innhold

- > [Lavinia](#)
- > [Valgordninger](#)
- > [Teknisk](#)
- > [Spørsmål](#)
- > [Oppgaver](#)
- > [Ordlister](#)

Introduksjon

Lavinia

En wiki for Lavinia og valgsystemet i Norge

Spørsmål

Innhold

Hva er en valgordning?

Hva er Lavinia?

Hvordan foregår valgoppgjøret med d'Hondts metode?

Hvordan foregår valgoppgjøret med Sainte-Laguës metode?

Hvordan foregår valgoppgjøret med Største brøks metode?

Hvorfor studere valgordninger?

Valg med Sainte Laguës metode

Et eksempel på hvordan valgoppgjøret foregår med Sainte Laguës metode kan klargjøre hva som ligger i denne metoden. La oss tenke oss at det i Aker valgkrets (fylke, kommune) skal velges 5 representanter. I alt stiller 5 partier (A, B, C, D, og E) til valg.

Steg nr. 1:

Partienes stemmetall fremgår av oversikten under. Første steg er å dividere hvert partis stemmetall med det første delingstallet (første divisor) som i den norske valgordningen i dag er 1,4. (For å forenkle fremstillingen, ser vi bort fra desimalene i dette eksempelet).

Akershus fylke, 5 representanter, 5 lister.

Parti A: $50\,000 / 1,4 = 35714$

Parti B: $40\,000 / 1,4 = 28571$

Parti C: $30\,000 / 1,4 = 21428$

Oppgaver

Innhold

Spørsmål du kan bruke Lavinia til å finne svar på

Utjevningsmandater

1. Reduser antall utjevningsmandater fra 19 til f.eks. 10 eller 5. Hvilke partier vil tape mest på en slik endring? Hvilke konsekvenser vil en slik endring få for forholdet mellom partienes andel av stemmene og deres andel av stortingsrepresentantene?
2. Endre antall utjevningsmandater fra 19 til 25. Hvilke partier får da tildelt utjevningsmandater? Vil en slik tildeling bedre den matematiske rettferdigheten (dvs. forholdet mellom partienes andel av stemmene og deres andel av mandatene)?
3. Hva er poenget med utjevningsmandater? Hvilke hensyn skal en slik ordning ivareta?
4. Hvilke andre ordninger kunne vi innført i den norske valgordningen - i stedet for utjevningsmandater - for å oppnå samme grad av proporsjonalitet ("matematisk rettferdighet")

Ordliste

Innhold

- **Stortingsvalg**
Valg av representanter til Stortinget foregår hvert fjerde år. Stortinget består av i alt 169 representanter der 150 mandater fordeles distriktsvis, mens 19 mandater fordeles som utjevningsmandater.
- **Distriktsmandater**
Distriktsmandater fordeles etter partienes stemmetall i de enkelte valgdistrikter (som i Norge er fylkene). Hvert fylke har et fast antall mandater som velges direkte av velgerne i fylket.
- **Utjevningsmandater**
Etter at 150 distriktsmandater er fordelt i de 19 valgdistriktene, skjer fordelingen av de 19 utjevningsmandatene. Utjevningsmandatene går til de partiene som har kommet dårligere ut av distriktsfordelingen enn deres stemmeandel skulle tilsi, men bare til partier som får minst 4,0 prosent oppslutning på landsbasis (sperregrensen).